

Osmá opera

Nová verze alternativního prohlížeče je tady – konečně!

VOJTĚCH BEDNĚŘ

Když se řekne webový prohlížeč, napadne většinu uživatelů internetu nejprve Microsoft Internet Explorer a hned pak Mozilla (Firefox). Podobných aplikací je ovšem mnohem více a jejich řady nedávno rozšířila již osmá verze kdysi poměrně oblíbeného prohlížeče Opera. K čemu je Opera dobrá? Jak vypadá a co umí? To vše se dozvíte v následujícím článku.

Opera, stěžejní produkt stejnojmenné norské společnosti je komunikačním balíkem, který v jedné aplikaci zahrnuje internetový prohlížeč, aplikaci pro elektronickou poštu, RSS čtečku, chat a mnoho dalšího. Ve statistikách využívání prohlížečů nepatří Opeře první místa, přesto se stabilně drží okolo jednoho procenta.

Opera je, na rozdíl od známějších aplikací, komerčním proprietárním programem. Není tedy jako třeba Firefox výrobkem komunity různých tvůrců, ani se podobně jako Internet Explorer nebuduje s operačními systémy. Podobně jako Mozilla a její deriváty je však Opera multiplatformním systémem. Její verze existují pro různé operační systémy a často ji můžeme najít kromě klasických počítačů také v mobilních zařízeních nebo například v jednoúčelových kioscích, kde plní úlohu centrálního komunikačního klienta.

Opera pro PC, respektive pro Windows, existuje ve dvou verzích (představovaných jednou aplikací). První je volně šiřitelná podoba, která je adware. To znamená, že výměnou za bezplatné používání aplikace zobrazuje reklamní proužek. Druhá verze je této nectnosti zbavena. Dlužno podotknout, že konverze programu z volné do placené probíhá pouze zadáním sériového čísla, po

▲ Hlavní okno aplikace. Uprostřed jsou zobrazovány stránky, vlevo je panel s funkcemi. Nad ním najdeme navigační tlačítka a prostor pro reklamu.

kterém reklamní banner, případně kontextová reklama zobrazována v rozhraní aplikace zmizí.

Od konkurenčních nástrojů se Opera odlišuje ze všeho nejvíce svojí integrovaností. Mnoho různých funkcí je zabudováno do jediného rozhraní a fyzicky představuje jedinou aplikaci. K práci s webem, poštou či zprávami nepotřebujete různé současně spuštěné nástroje, ale vystačíte si s jediným, který to všechno docela obstojně zvládá. Jednotlivé komponenty jsou mezi sebou propojeny, což práci na nich ještě více zjednodušuje. Některé verze Opeře obsahovaly i Instant Messenger, experimentovalo se s dalšími technologiemi, ty však byly opuštěny ve prospěch stability a nekonfliktnosti (i z právního hlediska) celého balíku. Nyní tedy Opera přichází s verzí 8 – verzí, kvůli níž se ředitel společnosti, jen tak pro zajímavost, málem utopil. Má nová verze co nabídnout?

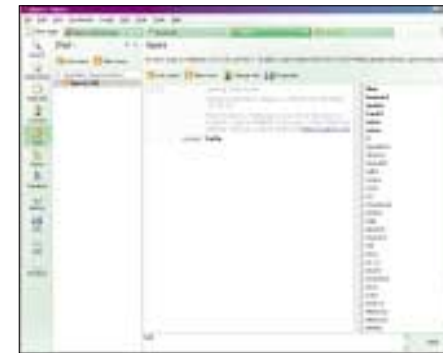
Instalace a práce s aplikací, novinky

Instalační balíček, který lze volně stáhnout ze stránek www.opera.com, má necelých pět megabajtů (liší se podle verze, ale i podle konkrétního buildu). Instalace programu do Windows je zcela standardní a na jejím konci je aplikace připravena k činnosti. Prvním krokem, jenž musí uživatel vykonat, je výběr preferovaného typu reklamy (kontextová nebo banner), který je ochoten akceptovat, nebo zadáním registračních údajů pro nedotovanou verzi. Mezi oběma typy je

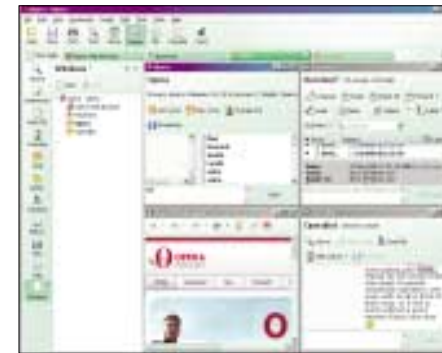
možné přecházet i později z okna nastavení prohlížeče.

Opera je velice intuitivní a dlužno podotknout, že i velice hezká. Ve verzi 8 došlo k minimálnímu přepracování uživatelského rozhraní. Pod adresním řádkem přibyl jednoduché automatické okno, v němž se implicitně nacházejí oblíbené položky, deset nejnavštěvovanějších stránek a několik dalších funkcí, vše je pochopitelně možné na přání uživatele konfigurovat. Okno se zobrazuje jedině tehdy, je-li adresní řádek aktivní, jinak se s ním nesetkáte. Integrovaná čtečka RSS je v naprosto stejném rozhraní jako poštovní klient pro více účtů a další související komponenty. Zpravodajské kanály na stránkách lze přehledně přímo, prostřednictvím inteligentní ikony a vyhledávání záchytných bodů pro jednotlivé feedy přímo ve stránkách (podobně jako u Firefoxu není tato funkce zcela stoprocentní). Pozitivní vlastností je zdokonalení systému zobrazování souvisejících odkazů, což se hodí zejména na špatně přehledných nebo rozsáhlých webových stránkách. Ke stránkám je možné připojit poznámky prostřednictvím integrovaného rozhraní, tyto poznámky je možné odesílat na zadané e-mailové adresy, prohledávat je, třídít do složek a dále s nimi podle své potřeby pracovat.

E-mailový klient má vylepšenou notifikaci – upozorňování na nové zprávy, které se více podobá tomu, co známe z Outlooku 2003. Velmi užitečná je v něm též funkce rychlé odpovědi na zprávu. V neustále otevřeném okně je možné na-

▲ Prohlížeč obsahuje i aplikaci pro chat.

▲ V Opeře lze prohlížet více oken najednou.

▲ Výhodou Opeře je i poštovní klient.

psat odpověď, aniž by bylo nutné zvláště otevřít zprávu, na kterou odpovídáme, co víc, aniž by nám tato zpráva zmizela z očí.

Opera 8 podporuje ovládání hlasem, které se objevilo již v několika vývojových sestaveních. Systém podpory hlasu je potřeba stáhnout při prvním použití individuálně. Tuto operaci provede program sám a automaticky po potvrzení patřičného dialogu. Ovládání hlasem funguje tak, že po stisknutí tlačítka na hlavním panelu prohlížeče zadáme příkaz a program jej po rozpoznání vykoná. Nutnou podmínkou je pronášet příkazy v kompatibilním jazyce – anglicky.

Stabilnější

Oproti předchozím verzím se o něco vylepšila stabilita Opeře pod Windows. Ne že by verze 7 padala nějak obzvláště často, ale docházelo k jejímu zasekávání, především na pomalejších hardwaru a ve starších operačních systémech. Tento jev je u Opeře 8 pozorován méně často než v předchozích verzích. Instalační balík nyní existuje pouze v jedné podobě. Na webu, odkud je Opera stahována, se nerozlišuje mezi verzí s podporou Javy a bez ní. Problematický také není ani přechod mezi jednotlivými skiny (Opera je plně skinovatelná), k nimž je možné v rámci možností konfigurace volit barevná schémata.

K pádu mohou naopak Operu dovést některé webové servery. Prohlížeč má tradičně integrovanou možnost „maskovat se“, při níž se webovému serveru identifikuje jako jiná aplikace, nejčastěji Internet Explorer. Tato funkce ale v kombinaci s některými servery vede ke kolizím, k nechtěnému chování stránek, aplikací a dokonce k jeho pádům.

Bezpečnost

Opera 8 byla vytvořena s ohledem na bezpečnostní požadavky. Mnoho aktivních prvků lze konfigurovat individuálně, prostřednictvím globálního nastavení nebo prostřednictvím speciálního, klávesovou zkratkou dostupného menu. V Opeře již byly v minulosti objeveny (a záplatovány) mezery, podobně jako v jiných prohlížečích. Zdá se, že verze 8 by ale měla být velmi bezpečnou aplikací. Obavy snad může vzbuzovat jen koncepce „všechno v jednom“, která je současně s funkčním hlediska považována za hlavní přínos této aplikace.

Výkon a kompatibilita

Opera 8 je v duchu tradice svých předchůdců prezentována jako velmi rychlý prohlížeč. Pokud jde o tempo práce renderovacího jádra, je nová verze, stejně jako ta předchozí, velmi výkonná. Pozitivní vlastností je schopnost prohlížeče zobrazovat i částečně načtené stránky korektně, což u konkurenčních nástrojů nebývá obvyklé.

Opera pasivně podporuje češtinu. Bez problémů se zobrazuje většina stránek a serverů. Český jazyk, respektive diakritiku je možné používat i v e-mailech. K problémům se zobrazením dochází v některých případech ve čtečce RSS, kdy znaky s diakritikou nejsou zobrazovány korektně. Samotné uživatelské rozhraní aplikace v češtině v době psaní tohoto článku neexistuje, avšak je možné, že bude dodatečně lokalizováno (česká Opera již existovala, ale ne v minulých verzích).

Většina webů se v Opeře zobrazí korektně, v porovnání s Firefoxem či IE6 velmi podobně, s minimem odlišností. Přesto existují stránky, které Opera zobrazuje špatně. Některé aplikace jako elektronická bankovníctví a systémy se zvýšenými nároky na bezpečnost používat nelze, naproti tomu na mnoha stránkách se objevují ikony informující o jejich kompatibilitě s Operou. Přesný seznam kompatibilních a nekompatibilních webů neexistuje, a proto jedinou cestou, jak zjistit, zda je právě pro vás Opera 8 vhodná či nikoliv, je metoda pokusu a omylu.

Vyzkoušet, či nikoliv?

Opera 8 nepředstavuje oproti předchozí verzi zásadní evoluční krok. Skutečnost, že prohlížeč za dva týdny od svého uvedení zaznamenal dva miliony stažení (a následný pokus ředitele o přeplavání Atlantiku po prohrané sázce), naznačuje určitý zájem. Kolik uživatelů u Opeře skutečně zůstane, je ovšem jiná otázka. Opera 8 je kvalitní, výkonný a rychlý prohlížeč. Pokud jde o bezpečnost, netroufám tak krátce po uvedení vyslovit nějaký názor, pokud jde o kompatibilitu, od poslední verze se zlepšila, leč dokonalá stále není a asi nikdy nebude. Kdyby v bezplatné Opeře nebyl reklamní proužek a existovala česká verze, byla by to skvělá alternativa k Firefoxu a možná i k Internet Exploreru. V každém případě ji doporučujeme vyzkoušet, protože se jedná o vyspělý a velmi dobře zvládnutý software. 5 0404/BAM

▲ Toto je hlavní okno Opeře v režimu poštovního klienta. V dolní části se nachází prostor pro napsání rychlé odpovědi na přichodící e-mail.

▲ V bočním panelu si můžeme zobrazit všechny odkazy, které se nacházejí na právě zobrazené stránce. To je praktické hlavně pokud se ve stránce špatně orientujeme.

Opera 8

Opera 8 – Multiplatformní univerzální komunikační balík. Základem je webový prohlížeč. Aplikace dále obsahuje chat, e-mail, RSS a další nástroje. Všechny části je možné používat z jednoho unifikovaného uživatelského rozhraní.

Klady a zápory

- ☺ všechno v jednom
- ☺ snadná instalace a obsluha
- ☺ uživatelsky přátelské rozhraní
- ☹ komerční aplikace
- ☹ kompatibilita
- ☹ absence češtiny

URL: www.opera.com